

[P. N. Petersen (Røgle).]

af Bemyndigelseslove, der i alt for høj Grad maa og skal bære Tilfældighedernes Præg, men den Omstændighed at Ministeren foreslaar denne Lovgivning begrænset til Aarets Udgang, viser Ministerens Vilje til at faa Ende paa den uholdbare Tilstand snarest muligt, og der er jo et gammelt Ord der siger, at man skal ikke skyde paa Pianisten, naar han gør det saa godt han kan.

Naar vi fra vor Side føler os utrygge ved den militære Bemyndigelseslovgivning, skyldes det ikke mindst den Uvished, der raader med Hensyn til Arten af det Materiel, der bliver indkøbt. Det er maaske noget, vi slet ikke faar Brug for under den endelige Ordning, og da vi ikke har Overflod paa fremmed Valuta, vil det i alle Henseender være forkasteligt at foretage Indkøb af Materiel, hvorom vi ikke med afgjort Sikkerhed ved, at det vil være anvendeligt under den endelige Ordning.

Efter min Opfattelse har de Hærorordninger, vi har gennemført her i Landet gennem mange Aar, været een stor Misforstaaelse. Jeg undtager her Ordningen af 1937, som vi fra Det radikale Venstres Side var villige til at tage Medansvaret for, men ellers har det som Regel været een stor Misforstaaelse. Vi har efter Evne søgt at kopiere de store Landes Kampformationer og søgt at bibringe os selv og Befolkningen den Opfattelse, at vi var i Stand til at forsvare os en rimelig Tid, indtil der kom Hjælp fra et eller andet Sted udefra i Verden. Samtidig kundgjorde vi for Alverden, at den Udenrigspolitik, der førtes her i Landet, forudsatte en ubetinget og ligelig Neutralitetspolitik. Disse to Ting har ikke synderligt med Logik at gøre.

Den første Betingelse for en forstandig Hærorordning vil være, at vi erkender vort Lands Stilling i Verden og ser Sandheden i Øjnene, saadan som den er: Den engelske Militærekspert, Kaptajn Liddell Hart, har foretaget en Bedømmelse af de smaa Landes militære Muligheder, bl. a. ogsaa i en Kronik i „Politiken“ af 29. September 1947. Han nævner Nødvendigheden af industrielle Ressourcer, naturlige Forsvarsmuligheder som Fjeldbarrierer, hypermoderne mekaniske Vaaben og Alliance med andre Nationer o. s. v. Og saa konkluderer han saaledes — jeg beder om den højtærede Formands Tilladelse til at komme med et Par Citater —:

„Medmindre disse 4 grundlæggende Betingelser kan opfyldes, gør de smaa Stater bedst i at opgive deres Hære — hellere det end at slaa sig til Ro med en

saadan militær Sikkerhed, som de havde før Krigen. Det var at smide Penge ud af Vinduet. Selv et bedre Forsvar kan ikke være til nogen Gavn over for de Muligheder, der ligger i langtrækkende Atom-bombardementer — dem kan man endnu ikke bedømme.“

Naar vi derfor skal tage Stilling til den kommende Hærorordning, maa det være paa Baggrund af vort Lands Stilling i Verden og vor økonomiske Evne. Derfor kan vi ikke føle os trygge ved disse Bemyndigelseslove, fordi der er ikke og kan ikke være nogen Linie i de Beslutninger, der tages med Hensyn til Anskaffelse af Materiel. Maa jeg i den Forbindelse over for den højtærede Forsvarsminister sige, at jeg betragter det som en Selvfølge, at der heller ikke i Fremtiden anskaffes Materiel uden i Forstaaelse med Forsvarskommissionen og Rigsdagens Finansudvalg. Men selv om vi ikke alene vil være i Stand til at optage en Eksistenskamp med nogen af de Nationer, der eventuelt vil kunne blive Tale om, er der jo visse Bevogtningsopgaver, vi som en suveræn Stat er forpligtede til at løse i Tilfælde af Forviklinger mellem andre Nationer. Det er vi ikke alene nødt til for vor egen Skyld, men ogsaa af Hensyn til Haagerkonventionen, som det maa være os en kær Pligt at efterleve, ikke mindst i en Tid som denne, hvor Retsforholdene mellem Nationerne staar paa meget svage Fødder. Derfor maa Rammerne om vor Hærorordning omordnes med dette Maal for Øje. Og for Det radikale Venstres Vedkommende vil dette Maal diktere den Holdning, vi vil indtage til de fremtidige Materielindkøb.

Medens vort Syn paa den kommende Hærorordning øjensynlig afviger stærkt fra den Opfattelse, der raader inden for et stort Flertal her i Rigsdagen, er det maaske noget anderledes for Marinens og Luftvaabenets Vedkommende, hvor Uoverensstemmelserne formentlig ikke er større, end at de vil kunne overvindes. Jeg kan f. Eks. nævne, at Søværnsordningen af 1937 var et ret nøje Udtryk for de Synspunkter, som raadede inden for Det radikale Venstre, og det vil naturligvis ogsaa præge vor Holdning til Opbygningen af Marinen i den kommende Tid. Det samme gælder Luftvaabenet, der under alle Omstændigheder hører hjemme under den kommende Ordning, enten som Led i den lokale Ordning eller som Led i De Forenede Nationers Ordensmagt. Det vil sikkert ikke volde store Vanskeligheder at naa til Enighed paa dette Omraade, og vor Holdning til Opbygningen af Luftvaabenet vil være præget af disse Synspunkter.